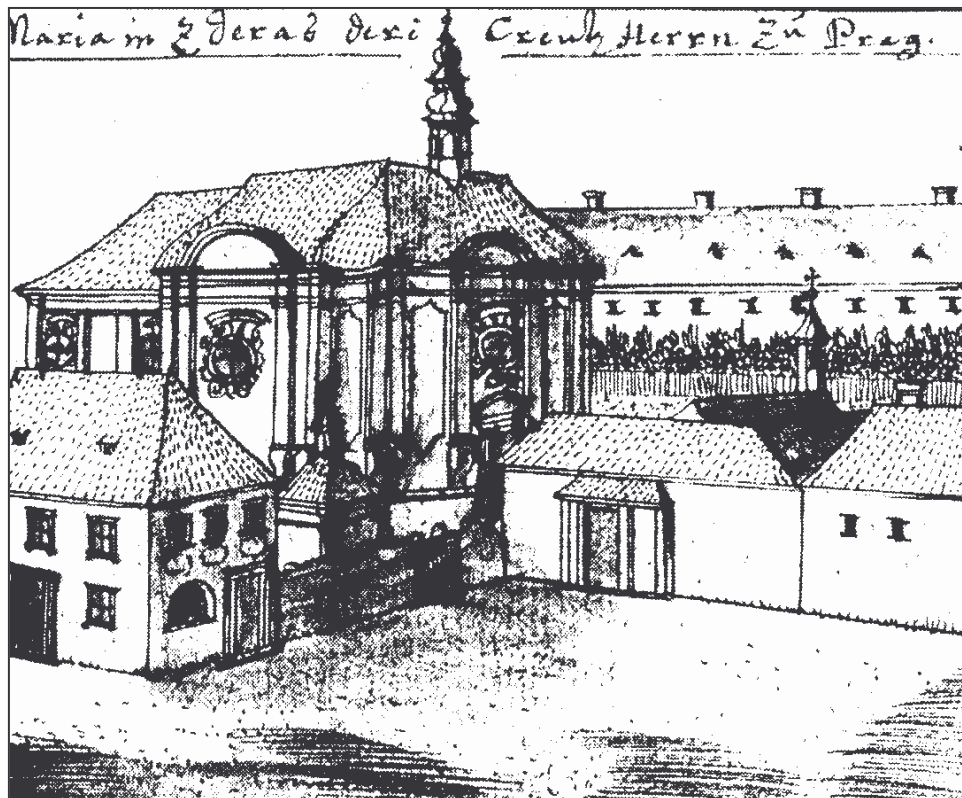

Řád křižovníků -s červeným křížem - Strážců Božího hrobu

vznikl v Jeruzalemě v první polovině 12.století k ochraně Svatého hrobu. Řád se řídil řeholí **sv. Augustina**. Jediná kanonie křižovníků – Strážců Božího hrobu vznikla ve 12.století v Praze u **sv.Petra a Pavla na Zderaze**. V počátcích uznával zderazského probošta i slezský konvent. Z českých Strážců Božího hrobu byl znám současník Husův, známý reformátorský kazatel **Johlín z Vodňan**.

Řád křižovníků přišel na Zderaz, když byl povolán bratry **Kojatou a Všeborem z rodu Hradišiců** a to na konci 12. stol. ke kratšímu kostelíku sv. Petra a Pavla, vzniklému před rokem 1115. Řád časem nabýval na významu, v polovině 13.stol získal od papeže právo udělovat odpustky, potvrzené i pražským biskupem. Dostával darem od bohatých příznivců četná zboží a to mu umožňovalo začít s výstavbou klášterních budov. Nezachovaly se ale žádné zbytky románských konstrukcí a lze tedy předpokládat že původní budovy byly převážně dřevěné. Ve 2.polovině 13.stol .byl vybudován konvent a současně došlo i k výstavbě nového zaklenutého gotického presbytáře, posvěceným samotným biskupem **Janem z Dražic**.

Po založení Nového Města pražského území kláštera, které bylo za hradbami města, přiblížilo se k právě vznikající souvislé zástavbě měšťanských domů na **Dobyčím trhu**. Přesto že pozemkové bohatství konventu bylo značné, nedošlo ani v této etapě k rozsáhlejším stavebním úpravám, naopak prameny se zmiňují o potřebě přestavby „**stavebně závadného kláštera**“.

J.B.Werner zachytil v polovině 18 stol. z areálu Strážců Božího hrobu pouze kostel, u něhož navíc mylně uvedl patrocinium (mylné zasvěcení P.Marii). Z pohledu je patrné, že tehdy ještě křižovníci žili v provizoriu, mohutný blok stavby v pozadí patří sousednímu domu emeritních kněží, nikoliv konventu.

Během husitských bouří klášterní **budovy řádu křižovníků Božího hrobu** částečně zanikly a řeholníci odešli do exilu, a to polského Slezska. I když se bratři brzo vrátili zpět a konvent obnovili, ten dále pozvolna upadal. Tvořili jen pouze dva kanovníci, probošt a kantor z nadále existující klášterní školy. Projevil se také nedostatek peněz, klášter proto bylo postupně odprodáváno. Původní gotický kostel zanikl a z části i ostatní budovy. Teprve po skončení třicetileté války obnova kláštera pokračovala a to velmi zvolna, k bohoslužbám sloužila pouze domácí kaple. V 18. století byl nejprve realizován záměr výstavby nového **kostela sv. Petra a Pavla**, avšak o konventu se stále hovořilo jako o „**nuzném a ohydném**“. Nakonec se uskutečnila pouze výstavba nového probošství.

Doložen je ale záměr vybudovat nový kostel, konvent, kapli Božího hrobu a hospodářské budovy, realizován byl však pouze kostel Petra a Pavla. Výstavba samotné jeho budovy byla ukončena, ale bez vnitřního zařízení. Nový kostel byl jednoduší, zaklenutý a polokruhovým závěrem, autorství bylo připisováno **Janu Blažejí Santinimu**.

Vincenc Morstadt:
Kresba r. 1836.

V josefínské době byl klášter zrušen, budovy byly předány náboženskému fondu a pronajaty vojenskému eráru. V roce 1898 areál získalo **České vysoké učení technické**.

Kaple Božího hrobu při kostele řádu křižovníků.

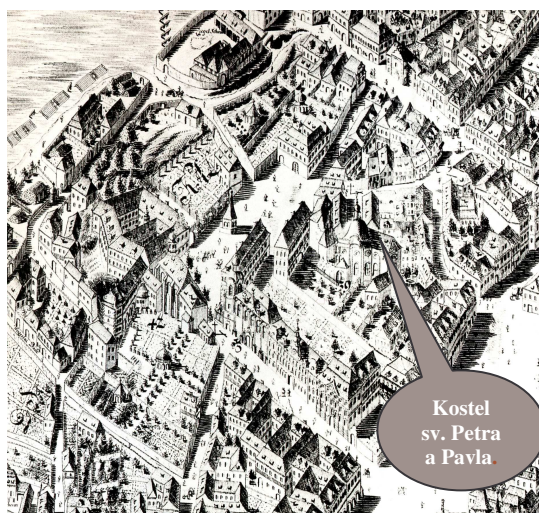
K severní fasádě kostela sv. Petra a Pavla byla připojena **Kaple Božího hrobu**, která po zboření kostela zůstala zachována ve dvoře Elektrotechnické fakulty. Celá stavba kaple a její architektura je přizpůsobena běžné podobě Božího hrobu, její závěr je složen ze zajímavě konkávně projmutých ploch.

Václav.Jansa: akvarel.

Když v roce 1898 získalo areál České vysoké učení technické, rektorát zamýšlel zbourat budovu probošství vedle kostela sv. Petra a Pavla, který byl zbourán již v roce 1905 spolu s kaplí Božího hrobu. Oba objekty byly nakonec ušetřeny.

V domě v ulici **Na Zbořenci** byly objeveny fragmenty několika polí v severní části bývalé klášterní křížové chodby. Profilovaná lomená okna a konzoly žeberních výběhů jsou zbytky středověkého architektonického bohatství, když husité téměř celý klášter vyvrátili.

Kostel sv. Petra a Pavla.